

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnium
Gentium, Et || Rerum Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

8 de Iuribus regaliorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

nec expediatur prouiso sub sigillo regio, & sequenti die idem beneficium conferat alteri cum subscriptione & sigillo literis appenso, potior nihilominus prior, *idem prinuileg. 45.* Sic & prior, & si vna die facta duobus sit collatio, præfertur, *Rufus prinuileg. 46.*
 ¶ 33. Rex si nominauerit ex privilegio apostolicæ sedis in certis ecclesiis metropolitanis & cathedralibus, si postea aperiantur regalia, potest omisso eo, quem collatori nominauit, iure proprio conferre iure regaliorum, non obstante in sinuatione & nominatione prius debite factis, *idem prinuileg. 47.* ¶ 34. Indultum apostolicum de non consecrandis episcopis infra tempus iuris non facit, quominus vacet beneficium iure regaliorum, si alias eo non existente indulto, vacaret, *idem prinuileg. 48.* ¶ 35. Rex iure regaliorum conferendo præbendam, vel alia beneficia simplicia, tenetur sequi naturam & qualitatem beneficii actu foundationi appositam, *idem prinuileg. 49.* ¶ 36. Licet in regia prouisione regalia nulla reperitur, de defectu naturalium, quem patitur impetrans, mentio facta, si prius per Romanum pontificem super prædicto defectu naturalium ad obtinendam quæcunque beneficia simplicia fuerit dispensatus, nihilominus valida est prouiso, *idem in 50. prinuileg.* ¶ 37. Capellanias & alia simplicia beneficia in hospitalibus existentia, rex iure regaliæ confert, *idem prinuileg. 51.* ¶ 38. Beneficia pertinentia ad decanum, & capitulum, & archidiaconum coniunctim seu diuisim, non conferuntur a rege iure regaliorum, sed tantum illa sede vacante, quæ ad episcopum pertinent, *idem prinuileg. 52.* ¶ 39. Apertis regalis rex pensionem super fructibus dignitatis, etiam quando ad successores episcopos vel dignitatis extenditur, soluere non tenetur, *idem prinuileg. 53.* ¶ 40. Vacantibus regaliæ œconomis, receptores, & alii officarii seu procuratores illis commissi, non possunt animalia in caulis seu grantis locorum episcopatus extrahere, vel de illis disponere: quia talia animalia sunt conscripto loco data, sicut oues, boves, & iumenta cum pullis, & reseruantur futuro successori, quod sine illis deterior esset fundi commoditas vel domus, *idem prinuileg. 54.* ¶ 41. Custodes, seu exactores regaliorum non possunt vacante sede decimas auctoritate regis accipere, sed tenentur eas futuro successori conseruare, *idem prinuileg. 55.* ¶ 42. Curatores regaliorum contra sedem vacante, durantibus regaliis non possunt incidere arbitres caduas, nec piscari in vineis ichtyorrhophiis prælaturæ ante tempus debitum, neque alia agere, per quæ deterior fieri posset redditus aonius prælaturæ, *idem prinuileg. 56. ex conf. Phil. Pul. du droit de regale.* ¶ 43. Durantibus regaliis rex non tenetur ad onera vel seruituta, ad quæ episcopus in vita tenebatur, *Rufus prinuileg. 57.* ¶ 44. Ex constitutione Philippina, vt postquam episcopus sacramentum fidelitatis præsterit regi, requiratur, quod actualis & realis traditio fiat rerum temporalium episcopo per officiales regios, quibus ipsa temporalia episcopatus gubernanda fuerunt commissa: nec sufficit quod tollatur, seu vt dicunt leuatur manus regia per gentes computorum, id est, per præfectos ei curiæ: id enim ita exigitur, vt prælatus possit conferre præbendas & dignitates suæ ecclesiæ, & vii temporalibus sui episcopatus, *idem prinuileg. 58.* ¶ 45. Rex non tenetur electum confirmatum in episcopum, si non sit consecratus, ad iuramentum fidelitatis admittere: nec regalia cessant per solam confirmationem. Quia adhuc ecclesia dicitur vacare, sed clauduntur, id est, expirant & cessant regalia, secuto iuramento, *idem prinuileg. 59.* Et hæc privilegia per conclusiones satis abunde explicauit Rubeus in suo tract. regaliorum: vt satis vniuersi factum putauerim & lectoribus, summa capita iudicis loco hic per epitomen transferre, ne aliena in hiis plagis usurpem. ¶ Plura ¶ & videre poteris apud Aegidium Magistrum, in decisionibus & tractatu regaliorum. Qui ex registro cameræ rationum seu computorum notat, cap. 4. ius hoc regaliorum non competere regi in omnibus episcopatibus sui regni: sed tantum in prouincia Senonensi, & eius suffraganeis, excepta diocesi Antiodorensi, in qua decani & capitulum dicuntur fecisse permutationem cum rege. Item docet ius hoc ei esse in tota prouincia Remensi, excepta diocesi Cameracensi: in tota prouincia Bituricensi: exceptis Lemouicensi, Cathurcensi, Rutenensi, Albiensi, Mmatensi: & in tota prouincia Turonensi, excepta Maclonensi, Trecorensi, &c. In prouincia Burdegaliensi solum: & in tota Normania. At in tota prouincia Occitanensi, & Arelatensi, & consequenter in tota lingua Occitana, nihil habere iuris regaliorum.

¶ Aliud ¶ ius regaliæ inuenitur, in ecclesiis, quæ ad plenam & liberam collationem regis pertinent, in quibus nec summus pontifex, nec alius quisquam ius aliquod habet, præter solum regem,

qui solus ordinarius collator est, quale ius illi est in præbendis seu canonis sanctarum capellarum Lutetiæ, Biturigum, Saltus Vincenarum, & in ecclesiis collegiatis de Clery, Sancti Quintini, Virginiæ Mariæ Montisbrisoni, & similibus, meminit Papius lib. 3. *Rap. aref. 2. tit. 2.*

¶ Singularem notationem tamen dignum est, ius regaliorum, quod ad collationem beneficiorum pertinet, non habere locum in beneficiis, quæ curam animarum habent. Sic enim ordinatio regia scripta est, in camera, *istam ordinatio. transcriptis in suis decisis. Aegid. Magist. tract. reg. al. cap. 3. & explicat. c. 4. differentiam. Citat & Probum, & Reserum eiusd. sent. computorum: Dum episcopus alicuius episcopatus, ubi dominus rex habet regalia, ab humanis decedit, immediate per obitum seu mortem ipsius est regalia in dicto episcopatu aperta, & succedit rex loco boni & legitimi administratoris in omni temporalitate dicti episcopatus, conserua. beneficia non curata, & hoc durante tempore ipsius regaliæ, &c.*

¶ Confer ¶ itaque solum beneficia simplicia quales canoniz, præbendæ, capellaniz, & similia. Curata autem sede vacante iure communis conferuntur, si communis collatio cum capitulo, ab illo capitulo: si solius episcopi, vel reseruantur, vel a summo pontifice conferuntur, *c. vnic. per tot. ne sedo vacan. in 6.* Curatè non possit curata conferre rex beneficia, vt simplicia, diuersificationem adfert Aegidius Magister: quod is cui conceditur cura, debet habere institutionem auctoritabilem ab episcopo, quod pertinet ad curam populi, & sacramentorum administrationem, *Panorm. in c. auctoritas, circa medium, de institutio. per c. vnic. in 6. ne sed. vaca. Ioan. And. in c. de monacho, de præb. Quare non potest a rege prouideri in ea cura, quia non potest ea auctoritas conuenire alii, quam episcopo.*

De Iure deuoluto. Cap. 9.

- 1 Collatio beneficiorum tribus modis ordinariis impeditur.
- 2 Deuolutio quid.
- 3 Deuolutio iuris ab eo, qui habet in alium: fit per donationem hereditatis viuentis, non obtemperando voluntati defuncti, non vindicando mortem defuncti, non petendo hereditatem suo tempore, &c.
- 4 Deuolutio potestatis conferendi vel eligendi duplici causa fit.
- 5 Deuolutio fit ad proximum superiorum electione facta indigna.
- 6 Eligens indignum prouidetur iure eligendi pro ea vice quare.
- 7 Deuolutio in causa graduatorum.
- 8 Deuolutionis iure impetrato ob incapacitatem prouiso adiosa.
- Impetrans per incapacitatem alterius non adipsitur de facto possessionem. eod.
- 9 Deuolutio ob negligentiam conferendi.
- Lateranenensis synodus 7. & vnde ita dicta, eod.
- 10 Lateranum palatinum Roma.
- 11 Lateranenensis synodus quo tempore habita.
- Nicolas 2. sum. pontif. tempus eod.
- Berengaris error quando damnatus, eod.
- Concubina ademas sacerdotibus, eod.
- 12 Successio in præditi sacerdotibus sublati.
- 13 Turcis arma subministrare prohibitum.
- Beneficiorum pluralitas prohibita, & promissio antequam vacent, eod.
- Epula lauitores episcopis prohibita, eod.
- Venationes prælatis prohibita, eod.
- 14 Deuolutio ob negligentiam conferendi, vel ob electum indignum statutam a Synodo Lateranensi.
- 15 Paganorum officia interdita.
- 16 Germanorum vnitas consilio procurata.
- 17 Concordata quando peracta.
- 18 Beneficia intra sex menses saltem conferenda, aliter deuoluntur collationes adsuperarum, & 23.
- 19 Optio beneficium intra 20. dies fieri debet, aliter expirat.
- 20 Patronus laicus intra 4. menses, ecclesiasticus intra sex debet presentare, aliter deuoluitur ius.
- 21 Mandataris ad beneficia acceptare debet beneficium vacans intra decem dies.
- 22 Electio episcopi & archiepiscopi & aliorum maiorum prælatis, fieri debet intra tres menses: aliquis ius deuoluitur.
- 23 Beneficium conferens iure deuoluto, antequam deuolutio, nihil agit: ideo & post deuolutionem iterum conferre potest.